

PDR'de ETİK

Prof. Dr. Serap NAZLI

Etik Nedir?

- Bir kişinin davranışlarının “iyilik-kötülük”, “doğruluk-yanlışlık” boyutlarında değerlendiren bir değerler sistemidir.
 - Kökeni Yunanca ETHOS kelimesinden gelir ve “kişilik-karakter” anlamına gelir (Wittmer, 1999).
 - **Etik İlkeler:** Doğru davranışı sağlamak için bireylere ve özellikle mesleki gruplara adapte edilen ahlâki kurallardır. Kültürel değerlerden çok, evrensel ahlâki değerleri benimser.
 - **Etik Davranış:** Olgunluk, yargı, akıl ihtiyat ile tanımlanan sorumlu kişilik özelliklerinin mesleki uygulamalarla dışa vurumu.
-

□ **Meslek Etiđi:** Belirli bir meslek grubunun, mesleğin uygulanmasına ilişkin olarak oluřturduđu, meslek üyelerinin belli bir şekilde davranmaya zorlayan kurallar.

□ Profesyonel meslek olmanın **3 kořulu:**

1. Mesleğin **yasal** olarak tanınması
 2. **Yetiřtirme** standartlarının olması
 3. Uygulanabilir etik kuralları ve **yaptırımlarının** olması
-

Etik kuralların 3 amacı:

1. Meslek elemanlarını, doğru davranma konusunda eğitmek;
 2. Mesleğin saygınlığını korumak için bir denetim mekanizması oluşturmak (otokontrol ve dışsal kontrol);
 3. Mesleki uygulamaların gelişimi ve ilerlemesi için katalizör olarak işlev görmek.
-

Profesyoneller için 5 temel ilke:

1. **Özerklik:** Danışanın bağımsızlığına saygı;
 2. **Zarar Vermeme:** Danışana zarar verebilecek davranışlardan kaçınma;
 3. **İyilik:** Danışanın iyiliğine çalışma, yararlı olma;
 4. **Adalet:** Tüm insanlara eşit ve adaletli davranma, adil olma;
 5. **Sadakat:** Güven sağlama, danışanı istismar etmekten kaçınma, dürüst olma, doğru ve yeterli açıklama yapma.
-

Psikolojik Danışmanlar için Etik İlkeler:

- ❑ Yetiştığı ve **yeterli (yetkin)** olduğu alanlarda hizmet verme
 - ❑ Danışanlar arasındaki **bireysel farklılıkları** dikkate alma ve **doğru değerlendirme**
 - ❑ Danışanlara ilişkin bilgilerin **gizliliğini** sağlama ve koruma
 - ❑ Danışmanın **objektifliğini** ve danışanın yararını engelleyecek/bozacak nitelikteki bir ilişkiden kaçınma
 - ❑ Profesyonel **sorumluluk üstlenme** (gerekirse refere etme, ücret ödeyemeyecek durumlarda ya da uygun danışman olmadığında danışmayı sürdürme)
 - ❑ Danışana olduğu kadar, **mesleğin diğer üyelerine** ve **topluma karşı iyi model** olma
-

Psi. Danışman'ın kişiliği ve profesyonelliği

- ❑ Danışmanlar, danışanlarda gelişim ve değişim sağlamak için öncelikle kendi hayatlarında “**kişisel gelişim**” sağlamak zorundadırlar.
 - ❑ Danışmanlar kendi gelişimlerinde isteksiz olurlarsa, danışan için iyi bir **model olamazlar**.
 - ❑ Bir danışmanın inançları, davranışları ve yaşayış biçimi, onun bir profesyonel olarak çalışmasını etkiler.
 - ❑ Danışmanın kendini keşfi çok önemlidir. Danışmanlar, kendilerinin çıkmadığı bir yolculuğa danışmanlarını da çıkaramaz!
-

-
- Danışman kendi kişisel ihtiyaçlarının ve kişilik dinamiklerinin farkında olmalıdır. Çünkü bunlar danışma ilkesini etkiler.
 - Danışmanın bir amacı problem çözme sürecini öğretmektir. Ancak danışman bu süreci önce kendisi bilmelidir.
 - Danışman sadece teknikleri uygulayan bir pratikçi, bilgileri aktaran bir aracı değildir. O kendi üzerinde çalışan, öğrendikleri ile kendini dönüştüren ve bunu başkalarının da yapmasına yardımcı olan kişidir.
-

Kebapçı yemini:

- Halk sağlığını önde tutacağıma,
 - YEMEDİĞİMİ YEDİRMEYECEĞİME,
 - Bozuk gıda satmayacağıma,
 - Mesleđime saygı duyacağıma,
 - Namusum ve řerefim üzerine
 - And içerim.
-

PDR'ci Andı:

- ❑ Psikolojik danışman olarak, kazandığım bu bilgi ve becerileri benden yardım isteyen danışanlarımın iyiliği için kullanacağım.
 - ❑ Danışana daima saygılı davranacağım; kararlaştırılan saatte onu görüşmeye alıp, içten bir ilgi ve dikkatle dinleyeceğim.
 - ❑ Danışanı hiçbir şekilde kendi maddi ya da psikolojik ihtiyaçlarımın doyum aracı görmeyeceğim, ondan yasal haklarım dışında çıkar sağlamaya kalkışmayacağım, onunla profesyonel sınırları aşan ilişkiler kurmayacağım.
-

-
- ❑ Bilgimin yetersiz olduğunu kabul ederek daima kendimi geliştirme çabası içinde olacağım.
 - ❑ Yeterlik sınırlarımı aşan vak'aları ilgili kurumlara gönderecek, danışanı asla deneme aracı olarak kullanmayacağım.
 - ❑ Meslektaşlarımı küçük düşürecek söz ve davranışlardan kaçınacağım.
 - ❑ Meslek yaşamım boyunca bir psikolojik danışman olmanın gururunu duyacak, mesleğimi geliştirmek için çaba harcayacağım.” (Kuzgun,2000)
-